

уповноважена приймати управлінські рішення, у своїй діяльності спирається на інформацію про стан керованого ним об'єкта і створює управлінську інформацію як результат виконання покладених на нього функцій. Метою використання управлінської інформації є переведення керованого об'єкта з поточного (фактичного) стану у бажаний.

Водночас аналіз інформаційної діяльності підприємства, орієнтованої в зовнішнє середовище, свідчить про недостатню гнучкість організації інформаційного забезпечення, що в свою чергу перешкоджає вчасному оновленню елементів, дослідженню ринку наявної інформації, вибору найперспективніших контрагентів. Виявлені тенденції показали відсутність ефективної стратегії формування інформаційного забезпечення управлінських рішень, що відповідає сучасним вимогам. Цільові настанови створення системи інформаційного забезпечення, побудованої на менеджменті потоку робіт, досягаються лише за умови докорінних змін існуючої організації виробничих процесів. Зміни в більшості випадків пов'язані із спрощенням і уніфікацією цих процесів, що обумовлює зниження витрат, робить доступнішим для огляду весь трудовий процес. Організація і застосування інформаційної політики є наступним базовим положенням розробленої концепції. Цьому сприяє можливість об'єднання технологічних аспектів використання інформації і комп'ютеризації, яка ґрунтується на впровадженні автоматизованих робочих місць керівників і фахівців підприємств.

Література: 1. Смирнова В.В. Информационный аспект производства в современных экономических условиях / В.В. Смирнова // Управління економікою регіону та підприємства. Зб. наук. праць Донецької державної академії управління. Вип. 29, т. IV. – Донецьк: ДонДАУ, 2003. – С. 181-186. 2. Лазаренко Д. О., Майданевич П.М. Забезпечення інформативності облікових даних в процесі прийняття управлінських рішень / Д.О.Лазаренко., П.М. Майданевич – Слов'янськ, 2008. – 246 с. 3. Лазаренко Д. О. Проблеми забезпечення інформативності облікових даних в процесі прийняття управлінських рішень / Матеріали Всеукраїнської наук.-прак. конф. „Сучасні проблеми фінансово-господарського контролю”- Кривий ріг, 2008. — С. 52 — 54. 4. Автоматизированные информационные технологии в экономике: Учебник /Под ред. Проф. Г.А. Титаренко. – М.: ЮНИТИ - ДАНА, 2008. – 439с.

УДК 330: 338

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Стадник В.П., НУБіП України, м. Ніжин, Україна

Економічна безпека – систематична категорія економічної теорії і політології й одночасно універсальна категорія, дія якої виявляється на всіх рівнях, починаючи з національної економіки і закінчуючи окремо взятим підприємством. Розробка теорії економічної безпеки підприємства знаходиться на початковій стадії. Дуже часто забезпечення економічної безпеки бізнесу зводять до протистояння, захисту від економічних злочинів (крадіжки, шахрайства, підробок, підпалів, промислового шпигунства, інформаційної безпеки і т.д.). Беззаперечно, ці погрози дуже важливі і повинні постійно аналізуватися й враховуватися, але зводити економічну безпеку підприємства лише до цього неможна.

Первісне поняття економічної безпеки розглядалося як забезпечення умов збереження комерційної таємниці й інших факторів підприємства. Проблему економічної безпеки підприємства в зазначеному контексті пропонувалося вирішувати, виходячи з передумови, що ступінь надійності всієї системи охоронності інформації визначається рівнем безпеки найслабшої її ланки – персоналу організації. При визначенні поняття «економічна безпека» стала переважати думка, що його зміст відбиває такий стан підприємства, що забезпечує здатність протистояти несправедливим зовнішнім впливам. У цьому зв'язку економічна безпека підприємства стала розглядатися набагато ширше – як можливість забезпечення його стійкості в різноманітних, у тому числі й несприятливих умовах, що складаються в зовнішньому середовищі, поза залежністю від його впливу на діяльність підприємства, масштабу і характеру

внутрішніх змін. У рамках підходу до економічної безпеки підприємства як стану, обумовленому впливом зовнішнього середовища, слід зазначити ресурсно-функціональний підхід. Цей підхід відносно економічної безпеки підприємства розглядають як стан ефективного використання корпоративних ресурсів для запобігання погроз і забезпечення стабільного функціонування підприємства в даний час і в майбутньому.

Економічна безпека підприємства – це такий стан господарського суб'єкта, при якому він при найбільш ефективному використанні корпоративних ресурсів намагається запобігти ослабленню захисту від існуючих небезпек і погроз чи іншим непередбаченим обставинам і в основному забезпечує досягнення цілей бізнесу в умовах конкуренції та господарського ризику.

За О.А. Груніним економічна безпека підприємства – це система створення механізму мобілізації й найбільш оптимального управління корпоративними ресурсами даного підприємства з метою найбільш ефективного їх використання і забезпечення стійкого функціонування того чи іншого підприємства, його активної протидії будь-яким негативним чинникам впливу на свою економічну безпеку. Головною метою економічної безпеки підприємства є його стійке й максимально ефективне функціонування в даний час та забезпечення високого потенціалу розвитку і зростання підприємства в майбутньому, а також своєчасне виявлення і запобігання як зовнішніх, так і внутрішніх небезпек і погроз, забезпечення захищеності діяльності підприємства і досягнення цілей бізнесу.

Домогтися поставленої мети можна на підставі рішення комплексу завдань. Найважливішими з них є: виявлення реальних і прогнозування потенційних небезпек і погроз; наявність способів їхнього запобігання чи ослаблення ліквідації наслідків їхнього впливу; наявність сил і засобів, необхідних для забезпечення безпеки підприємства; організація взаємодії з правоохоронними і контрольними органами, щоб запобігти і припинити правопорушення, спрямовані проти інтересів підприємства; створення власної відповідної безпекам і погрозам служби безпеки підприємства і т.ін.

Запропоноване розуміння економічної безпеки підприємства дає змогу стверджувати, що воно знаходиться в економічній безпеці, якщо зовнішнього середовища – споживачів, постачальників, конкурентів, інвесторів, держави і суспільства в цілому. Гармонізація інтересів підприємства з інтересами взаємодіючих з ним суб'єктів зовнішнього середовища досягається узгодженням інтересів, що, залежно від статусу суб'єкта зовнішнього середовища, може виступати в різних формах.

Об'єктом безпеки виступає все те, на що спрямована діяльність щодо забезпечення безпеки. Суб'єктами безпеки підприємства є ті особи, підрозділи, служби, органи, відомства, установи, які безпосередньо займаються забезпеченням безпеки бізнесу.

Становлення і розвиток ринкових механізмів в економіці України, зміна форм і методів державного регулювання діяльності підприємств, посилений вплив зовнішнього середовища, поява конкуренції і необхідності адаптації підприємств до умов зовнішнього середовища зумовили появу численних взаємозв'язків підприємства із суб'єктами зовнішнього середовища. Встановлення і підтримка цих взаємозв'язків, як і відповідальність за результати практичної реалізації, здебільшого є прерогативою самих підприємств. Результати взаємозв'язків підприємства і суб'єктів зовнішнього середовища можуть бути як позитивними, так і негативними. Негативні результати взаємодії підприємства і суб'єктів зовнішнього середовища можуть негативно вплинути на діяльність підприємства. У зв'язку з цим виникає поняття економічної безпеки підприємства як безпеки його взаємодії із суб'єктами зовнішнього середовища.

Розмаїтість і мобільність інтересів підприємства зумовлюють необхідність їхньої систематизації за рядом ознак і упорядкування на підставі цієї систематизації. Це дасть можливість чітко їх оформлювати, організувати їхній моніторинг, контролювати рівень дотримання, сформулювати систему пріоритетних інтересів підприємства і визначити заходи для їх захисту. Інтереси підприємства доцільно упорядкувати за такими ознаками: вид інтересів; природа інтересів; ступінь значимості інтересів; розподіл інтересів підприємства в часі; локалізація інтересів підприємства.

За видом інтересів виділяють економічні, соціальні, політичні, й екологічні інтереси. Держава робить найбільш помітний і значний вплив на формування економічної безпеки

підприємства. Використовуючи прямі і непрямі важелі втручання, вона створює і регулює економічні умови діяльності підприємств, що призначені для захисту економічних інтересів держави і його національної економіки.

Література: 1. Гудзинський О. Д. Управління ризиками та економічною безпекою / О. Д. Гудзинський, С. М. Судомир, Т. О. Гуренко, Н. В. Гайдамак. – К. : ПК ДСЗУ, 2010. – 237 с. 2. Донець Л. І. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. / Л. І. Донець, Н. В. Ващенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 239 с. 3. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія / Г. В. Козаченко, В.П. Пономарьов, О. М. Ляшенко. – К. : Лібра, 2007. 4. Ткач В. О. Економічна безпека в умовах ринкових відносин / В. О. Ткач // Європейський вектор економічного розвитку. – 2011. - № 1 – С. 228 – 234.

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сухорукова О.А., НТУУ «КПІ», м. Київ, Україна

Важливим чинником, який визначає особливості кадрового планування, специфіку виконання функцій управління персоналом, впливає на конкурентоспроможність та економічну безпеку підприємств галузі є стан ринку праці.

На **національному ринку праці** наявні наступні системні вади: коливання зайнятості, які не співвідносяться з динамікою виробництва; високий рівень прихованого та структурного безробіття; неефективна фіскальна політика у сфері регулювання заробітної плати, яка призводить до її тінізації; невідповідність законодавчих вимог і реального дотримання норм трудового права (2). Спостерігаються високий рівень регіональної диференціації (за заробітною платою, рівнем напруги, безробіття) та глибока галузева диференціація за рівнем заробітної плати, умовами праці, якістю робочого місця, рівнем кваліфікації (1), низька активність профспілкових органів; недоліки у державній системі працевлаштування та створення робочих місць. Поруч із негативними макроекономічними наслідками, в перспективі це призводить до погіршення якісних характеристик робочої сили, її демотивації, знижує ефективність та конкурентоспроможність. Диктат підприємства на ринку робочої сили може мати своїм наслідком примітивізацію управління персоналом, скорочення кола вирішуваних кадрових проблем, прийняття пасивної кадрової політики.

Особливостями **галузевого ринку праці**, які має враховувати менеджер з управління персоналом (далі УП) є: гетерогенність персоналу галузі за професійним складом, яка обумовлюється специфікою технологічних процесів, різноманітням технічного оснащення, широким асортиментом продукції; обмеженість ринку за розмірами (за статистикою чисельність зайнятих у видавництвах і поліграфічних підприємствах не перевищує 75 тис. осіб) (3); високий рівень локалізації та урбанізованості ринку (більшість великих поліграфічних підприємств та видавництв, відтак і висококваліфікований персонал зосереджені у найбільших містах України – Київ, Львів, Харків); високий рівень міжгалузевої мобільності трудових ресурсів у видавничих організаціях, оскільки працівники творчих професій - дизайнери, редактори, - є затребуваними у інших галузях медіа-сфери; значний вплив творчого персоналу на кінцеві результати діяльності підприємств; високий рівень вимог до кваліфікації управлінського персоналу, обумовлений стратегічними проблемами галузі.

На формування системи кадрового менеджменту галузі впливають динамічний розвиток та трансформація видавничої та друкарської техніки на основі комп'ютерних, лазерних та супутникових технологій; перерозподіл ринку видавничої та друкованої продукції на користь он-лайн продуктів; криза традиційного книговидання та розвиток інших інформаційно-розважальних галузей. Наслідками цього є корінні зміни у змісті та методах роботи спеціалістів галузі; підвищення рівня вимог до освіти та кваліфікації робочих кадрів.

В галузі велика частка малих підприємств (МП), на яких водночас з високими вимогами до кваліфікації персоналу пред'являються і вимоги до суміщення професій (універсалізації).